

УДК 336.7

Рибак Олена Миколаївна

к.е.н., доцент

доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,

Петрова Анастасія Максимівна

здобувач вищої освіти,

Національний авіаційний університет (Київ)

ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЧЕРЕЗ КРАУДФАНДИНГОВІ ПЛАТФОРМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Анотація. Авторами розкрито сутність та зміст краудфандингу, підкреслені його можливості при фінансуванні інноваційно – інвестиційних проектів. Визначено комплекс переваг, що надає застосування краудфандингових платформ в динамічному просторі світової економіки.

Ключові слова. Краудфандинг, проект, бізнес-ідея, платформа, фінансування, кошти.

Краудфандинг – це ефективний спосіб колективного залучення грошових ресурсів на добровільній основі, що полягає у фінансуванні певного проекту, бізнес-ідеї чи підприємства завдяки підтримці великої кількості осіб, зацікавлених у цьому.

Спільне вкладення у розвиток програми нового продукту може реалізовуватись у різних сферах діяльності, починаючи від виробництва інноваційних продуктів, організації різних тематичних заходів із комерційним підґрунтям, видавництва книг, зйомок фільмів та закінчуючи приведенням в дію освітніх чи екологічних програм.

Для України характерне використання як міжнародних платформ, серед яких загальновідомими є: Kickstarter, RocketHub, Indiegogo, Fundly, що мають значну популярність, однак беруть комісію 4 – 9%, лояльніші умови пропонують платформи з більш вузькою географією та спеціалізацією, наприклад, Ulule, Crowdculture, Goteo, Wemakeit, тощо. Існують також вітчизняні аналоги, наприклад: RazomGo, «Спільнокошт», StartEra, GoFundEd, Ulule, Na-Starte які виступають рушійною силою розвитку краудфандингових майданчиків на вітчизняному рівні. Варто зауважити, що за розміщення власної ідеї на одній із українських платформ авторам потрібно сплатити, як

правило, 10-15% комісії від загальної величини зібраних коштів за отримані можливості.

Сам процес збору необхідного обсягу коштів може бути ефективним тільки в тому випадку, якщо вдало організована кампанія з цього приводу, яка повинна включати послідовність окремих етапів, а саме: підготовку і публікацію продуманого проекту, підтримку бекерів (спонсорів), реалізацію ідеї та видачу винагороди добродійцям. У вигляді винагороди може бути надання якоїсь ексклюзивної продукції чи послуги, пов'язаної зі змістом проекту.

Краудфандингові платформи як метод збору коштів, особливо у період дії воєнного стану, мають ряд переваг при тому як для самого автора проекту, так і для його спонсора, серед яких основними є наступні: - розгорнутий перелік галузей, у рамках яких можуть втілюватись ідеї, враховуючи бізнес-діяльність і різного роду благодійні та соціальні сфери; - вільний доступ, який базується на відсутності навіть мінімального порогу вступу до проектів, що забезпечує здійснення інвестицій лише за присутності доступу до інтернету та вільних коштів; - легкість у користуванні платформами надає змогу зрозуміти громадянину особливості інтерфейсу без потреби в особистій присутності, паралельному оформленні великого обсягу зайвої документації та її складного структурування; - прозорість є надзвичайно важливим фактором, оскільки її підтримка на належному рівні у даному випадку надає зацікавленій особі право на отримання повної і достовірної інформації про специфіку проекту; - цільове використання наданих коштів знаходить своє відображення у переважній кількості таких спеціалізованих сайтів через заборону витрачання ресурсів на речі, які не мають жодного зв'язку із проектом; - наявність потреби в досягненні визначеного результату передбачає формування звітності власника проекту про успішність та динаміку його реалізації. Слід зауважити, що за умови встановлення негативної позиції продукту після входу на ринок, всі гроші надалі перебуватимуть у власності краудфандера, а в разі припинення ним праці над даною ідеєю, всі залучені гроші необхідно повернути їх власникам.

В умовах воєнних реалій в Україні краудфандингові платформи можуть слугувати ефективним інструментом для фінансування проектів, пов'язаних із вирішенням сучасних проблем. Яскравим прикладом сьогодення є застосування функцій української платформи, утвореної за участі неприбуткової організації «Народний центр» - Peoples Project, реалізація проектів якої спрямована на матеріальну підтримку бійців, медичних центрів

з їх лікування та інших видів благодійної діяльності. Краудфандингові платформи забезпечують можливість потенційних авторів без значних ризиків, як це трапляється за використання альтернативних варіантів, втілити ідеї в життя, спонсорів – бути причетними до утворення перспективного проекту, отримати моральне задоволення (проекти на підтримку збройних сил України) та отримати винагороду (проекти на комерційній основі), на загальному рівні – сприяти розвитку інноваційних та соціально значимих проектів за рахунок використання нових джерел фінансування.

Список використаних джерел:

1. RazomGo : веб-сайт. URL : <https://razomgo.com/start> (дата звернення: 30.10.2022).
2. Краудфандинг в Україні: як він працює та чим корисний у бізнесі : веб-сайт.: веб-сайт. URL : <https://thepage.ua/ua/business/kraudfanding-ukrayina-sho-ce-take-yaki-platформи-isnuyut-ta-yaki-perevagi> (дата звернення: 30.10.2022).
3. Краудфандинг для нашої перемоги : веб-сайт. URL : <https://www.prostir.ua/?news=kraudfandyng-dlya-nashoji-peremohy> (дата звернення: 30.10.2022).
4. Краудфандинг: що це таке і як він працює в Україні : веб-сайт. URL : <https://buduysvoe.com/publications/kraudfandyng-shcho-ce-take-i-yak-vin-pracyuye-v-ukrayini> (дата звернення: 30.10.2022).
5. Що таке краудфандинг : веб-сайт. URL : <https://cd-platform.org/library/statti/2390-shcho-take-kraudfandyng> (дата звернення: 30.10.2022).